

Fiscaal Juridische Actualiteiten

Informatiebulletin over de eigen woning en inkomensvoorzieningen

Nummer 260 – februari 2025

Inhoud

Fiscaal Juridische Signalen

- Uitstel invoering 'bedrag ineens' 1

Vraag van de maand

- Afstorten in eigen beheer gehouden lijfrente 2

Wetgeving en beleid

- Nieuw lijfrenteverzamelbesluit 3
- Wijziging besluit lijfrenten in de winstsfeer 4
- Kamerbrief en antwoorden op Kamervragen over wetsvoorstel werkelijk rendement box 3 5

Standpunten kennisgroepen Belastingdienst

- Overzicht 6
- Fiscale mogelijkheden invoeren nieuwe premieregeling met progressieve staffel na 1 juli 2023 6
- Begin- en einddatum eigenwoningforfait 7

Jurisprudentie

- Nederland mag heffen over pensioenuitkering Belgisch ingezetene die boven grens van € 25.000 komt 8
- Benedenstage geen onderdeel of aanhorigheid eigen woning 9
- Overzicht recente jurisprudentie 9

Fiscaal Juridische Signalen

Uitstel invoering 'bedrag ineens'

Minister Van Hijum van SZW geeft antwoord op vragen van Eerste Kamerleden over de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen en de Wet herziening bedrag ineens.

[Nota naar aanleiding van het verslag Wet herziening bedrag ineens, 17 februari 2025](#)
[Verslag vaste \(Eerste\) Kamercommissie voor sociale zaken en werkgelegenheid 19 november 2024](#)

De minister geeft aan dat de Wet herziening bedrag ineens de complexiteit voor de deelnemer vermindert en de gevolgen van een uitgesteld uitbetalingsmoment inzichtelijker maakt. Dit is volgens de bewindsman het geval omdat:

1. een keuze voor uitgestelde betaling van bedrag ineens alleen nog maar mogelijk is als het ouderdomspensioen in dezelfde maand ingaat als de AOW-uitkering en
2. bij een keuze voor uitgestelde betaling van bedrag ineens de periodieke uitkering van ouderdomspensioen direct wordt verlaagd.

Keuzebegeleidingstool

De minister erkent dat het belangrijk is dat deelnemers goed geïnformeerd en begeleid worden bij het maken van keuzes, waaronder bedrag ineens. Mede gezien het feit dat een keuze ingrijpende gevolgen kan hebben voor verschillende inkomensafhankelijke regelingen zoals de huur- en zorgtoeslag. Om de gevolgen van bedrag ineens voor inkomensafhankelijke regelingen beter inzichtelijk te maken voor de deelnemer heeft de regering aangegeven om een tool voor bedrag ineens te willen ontwikkelen. Hoe deze zogenaamde 'stoplichtentool' eruit komt te zien is momenteel onderwerp van nader onderzoek.

Ingangsdatum 1 juli 2026?

In de nota naar aanleiding van het verslag valt te lezen dat uitvoerders voldoende tijd nodig hebben om de keuzemogelijkheid bedrag ineens in hun systemen te implementeren. Ook moeten (gewezen) deelnemers tijdig worden geïnformeerd over keuzemogelijkheden. In de praktijk gebeurt dat een ruim half jaar voor de beoogde pensioendatum. Daarnaast speelt er voor pensioenuitvoerders ook de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel die een groot beslag legt op de beschikbare capaciteit. Gezien de samenloop met de transitie lijkt een ingangsdatum van 1 juli 2026 het meest realistisch volgens minister Van Hijum. Er is echter nog geen besluit genomen over een definitieve ingangsdatum.

Vraag van de maand

Afstorten in eigen beheer gehouden lijfrente

Vraag

Ik heb in 1995 bij de inbreng van mijn eenmanszaak in mijn bv een lijfrente bedongen. Dit is inmiddels een uitkerende oudedagslijfrente bij mijn eigen bv. Ik wil graag de lijfrenteverplichting bij Nationale-Nederlanden Bank afstorten en de bv vervolgens liquideren. Kan dat? En waar moet ik op letten?

Antwoord

Ja, dat is mogelijk. In de eigen bv heb je een uitkerende tijdelijke of levenslange oudedagslijfrente, mogelijk in combinatie met een nabestaandenlijfrente. De commerciële waarde van deze lijfrenteverplichting zal moeten worden bepaald. Dit wijkt af van de fiscale boekwaarde op de balans. Je accountant of belastingadviseur kan dit voor je doen. De commerciële waarde vormt het uitgangspunt voor de afstorting. Stort je een lager bedrag af, dan blijft in principe een deel van de lijfrenteaanspraak in eigen beheer. Je kunt de bv dan niet zonder meer liquideren.

Je kunt deze waarde bij Nationale-Nederlanden Bank afstorten op een:

1. rekening Aanvullende PensioenOpbouw (APO). Dit is een opbouwrekening. Maar let op! Dit is alleen mogelijk tot uiterlijk het vijfde jaar na het jaar waarin je AOW-gerechtigd bent geworden. Ook is het storten op een APO-rekening alleen mogelijk als indertijd aan het bedingen van de lijfrente in eigen beheer niet de voorwaarde is gesteld dat deze direct moet gaan uitkeren ([art. 3.129 lid 2 onderdeel a ten tweede of onderdeel b ten tweede Wet IB 2001](#)); of
2. rekening Aanvullende PensioenUitkering. Dit is een uitkeringsrekening. Let op! De APU-rekening is alleen mogelijk vanaf het jaar dat je tien jaar jonger bent dan de AOW-leeftijd. Dit is geen fiscale eis maar een producteigenschap.

Je kunt ook kiezen voor gedeeltelijke afstorting op een APO-rekening en voor het overige voor een APU-rekening. Uiteraard gelden in alle gevallen de hiervoor genoemde voorwaarden.

Als je kiest voor een uitkeringsrekening dan geldt verder nog het volgende:

Tijdelijke oudedagslijfrente

1. Een tijdelijke oudedagslijfrente met een duur tussen vijf en twintig jaar is bij wijze van hoofdregel alleen mogelijk vanaf het jaar waarin je AOW-gerechtigd wordt. Is de lijfrenteaanspraak van vóór 2014? Dan geldt een vroegste ingang in het jaar waarin je 65 wordt.
2. Als je kiest voor een tijdelijke oudedagslijfrente dan is het maximum jaarbedrag € 26.781 (2025).
3. Als je al ouder bent dan de AOW-gerechtigde leeftijd dan wordt de hiervoor genoemde maximale termijn van twintig jaar ingekort met het aantal jaren dat je al AOW-gerechtigd bent. Kies je voor een langere uitkeringsperiode dan is sprake van een 'levenslange' oudedagslijfrente (zie hierna).

4. Heb je in eigen beheer een tijdelijke oudedagslijfrente en wil je deze omzetten in een bancaire tijdelijke oudedagslijfrente? Dan bedraagt de minimale duur van deze bancaire tijdelijke oudedagslijfrente in beginsel minimaal vijf jaar. Is de restduur van de verzekerde tijdelijke oudedagslijfrente in eigen beheer korter dan vijf jaar? Dan geldt deze kortere uitkeringsduur fiscaalrechtelijk als minimale looptijd. Echter, voor een duur korter dan vijf jaar kan bij Nationale-Nederlanden Bank niet worden gekozen. Dit is een producteigenschap.
5. In principe is het omzetten van een oudedagslijfrente in eigen beheer door afstorting mogelijk tot ver na AOW-ingang (zonder fiscale beperkingen). Echter, bij Nationale-Nederlanden Bank is deze afstorting slechts mogelijk tot het zesde jaar na AOW-ingang. Ook dit is een producteigenschap.

'Levenslange' oudedagslijfrente

1. Echt levenslang bestaat niet in bancaire sferen. De uitkeringsduur van een bancaire lijfrente is namelijk per definitie niet afhankelijk van het leven. Het begrip levenslang is daarom benaderd. De wetgever heeft daarbij gekozen voor een duur van twintig jaar. Ben je jonger dan de AOW-leeftijd dan komt daar het aantal hele jaren dat je jonger bent dan de AOW-leeftijd nog bij. Ben je ouder dan de AOW-leeftijd dan mag je het aantal jaren dat je ouder bent dan de AOW-leeftijd aftrekken van de minimumduur van twintig jaar.
2. Ook hier geldt dat afstorting slechts mogelijk is tot het zesde jaar na AOW-ingang. Dit is een producteigenschap, geen fiscale eis.

Meer lezen over de omzetting van een (ingegane) lijfrente? Kijk dan naar:

1. Standpunt van de Belastingdienst, [KG:070:2025:2](#); en
2. [Onderdeel 4.8](#) van het oude lijfrenteverzamelbesluit.

Wetgeving en Beleid

Nieuw lijfrenteverzamelbesluit

De Staatssecretaris van Financiën heeft het lijfrenteverzamelbesluit uit 2019 vervangen en daarbij een nieuwe goedkeuring gegeven over verrekening van pensioenrechten door ex-samenwoners.

[Besluit Staatssecretaris van Financiën van 21 januari 2025, 2024-375909, Stcrt. 2025, 3741](#)

In het lijfrenteverzamelbesluit is het beleid rondom lijfrenten, exclusief lijfrenten in de winstfeer, opgenomen. De staatssecretaris heeft nu het [oude besluit](#) uit 2019 vervangen, inclusief de twee aanvullingen op dat besluit uit 2019 ([aanvulling 1](#) / [aanvulling 2](#)).

- Beleidsstandpunten met een toelichtend karakter zijn vervallen. Mogelijk dat een aantal van deze standpunten terugkomen op de [site](#) van de kennisgroepen van de Belastingdienst.
- Met de redactionele wijzigingen zijn geen inhoudelijke wijzigingen beoogd. Dat geldt ook voor de samengevoegde onderdelen 2.2.5 en 2.2.6 van het oude besluit in onderdeel 2.2.1 van het nieuwe besluit.
- Een aantal standpunten zijn vervallen omdat deze door tijdsverloop waarschijnlijk geen belang meer hebben. Mocht er toch nog een belang zijn, dan kan het ingetrokken besluit nog worden toegepast.
- In onderdeel 12 van het nieuwe besluit is een nieuwe goedkeuring opgenomen.

De nieuwe goedkeuring houdt het volgende in. Samenwoners kunnen afspraken maken over verrekening van pensioenrechten door in het samenlevingscontract een verplichting tot pensioenverevening op te nemen. Een pensioenuitvoerder is echter niet verplicht aan deze afspraak mee te werken. Als een pensioenuitvoerder niet meewerkt, zal de pensioengerechtigde een deel van de ontvangen pensioentermijnen moeten doorbetalen aan die ex-partner. Maar die verplichting kan ook worden afgekocht. Die afkoopsom is op grond van de goedkeuring aftrekbaar bij de betalende ex-partner ([art. 6.3 lid 1 onderdeel d Wet IB 2001](#)) en belast bij de ontvangende ex-partner ([art. 3.102 lid 1 Wet IB 2001](#)). De afkoop kan ook plaatsvinden in de vorm van een pensioenverrekeningslijfrente ([art. 6.6 Wet IB 2001](#)). De voorwaarde hierbij is dat de verplichting tot verrekening van pensioenrechten volgt uit een notarieel samenlevingscontract tussen beide ex-partners. De partners kunnen overigens in het jaar van verbreking van de samenleving de persoonsgebonden aftrekpost in iedere verhouding nog

verdelen in de aangiften inkomstenbelasting. Daardoor kun je de aftrekpost en de bijtelling bij de ontvangende partner in de aangifte opnemen.

Belang voor de praktijk

Er is in onze beleving wel erg rigoreus geschraapt in het besluit. Als voorbeeld noemen wij [onderdeel 4.8](#) van het oude besluit. Daarin was een duidelijke 'uitleg' gegeven over het omwisselen van een verzekerde lijfrente in een bancaire lijfrente en andersom. Naar onze mening zaten daar wel degelijk beleidsaspecten in die verder gingen dan een standpunt. Dat die goedkeuring blijft gelden is mooi, maar met het verstrijken der jaren weet straks niemand meer wat hier geldt. Tenzij uiteraard dit onderdeel wordt opgenomen in een standpunt op de [site](#) van de kennisgroepen van de Belastingdienst.

De nieuwe goedkeuring, over pensioenverevening door ex-samenwoners, is opgehangen aan afspraken in een notarieel verleden samenlevingscontract. Anders dan voor gehuwden en geregistreerde partners geldt hier dus niet dat die afspraken ook bij de beëindiging van de samenleving kunnen worden gemaakt. We vermoeden dat dit in de praktijk niet veel voorkomt, maar desalniettemin is het opmerkelijk dat de staatssecretaris een voorwaarde stelt die inhoudelijk afwijkt van die voor gehuwden en geregistreerde partners.

Wijziging besluit lijfrenten in de winstsfeer

De Staatssecretaris van Financiën heeft het verzamelbesluit over lijfrenten in de winstsfeer aangepast.

[Besluit van 27 januari 2025, nr. 2025-3211, Stcrt. 2025, 4155](#)

Het verzamelbesluit over lijfrenten in de winstsfeer ([besluit van 17 december 2021](#)) is gewijzigd. In dit verzamelbesluit zijn de standpunten van Financiën over lijfrenten in de winstsfeer – zoals lijfrenten bij de eigen bv – opgenomen. Anders dan voor het 'gewone' lijfrenteverzamelbesluit, zie het vorige nieuwsbericht in deze nieuwsbrief, heeft de staatssecretaris er hier niet voor gekozen het besluit in zijn geheel opnieuw uit te brengen.

Het betreft vooral een aantal behoorlijk technische wijzigingen:

- Onderdeel 3.1 over de stakingslijfrente is gewijzigd waardoor in een zeer specifiek geval sprake is van een reëel geval. Daardoor is het ook in dat specifieke geval mogelijk een stakingslijfrente in eigen beheer te bedingen.
- Onderdeel 3.2. over overdracht van de stakingslijfrente en de zogeheten 'andere-verzekeraar sanctie' wordt uitgebreid met onderdeel 3.2.1.1.
- Tot slot wordt het hardheidsclausulebeleid in onderdeel 3.2.2 verruimd.

Vanwege het hoge technische gehalte van deze wijzigingen zullen wij deze inhoudelijk niet bespreken. Wij verwijzen daarvoor naar het besluit.

Belang voor de praktijk

Het besluit lijfrenten in de winstsfeer kent een heel scala aan goedkeuringen op het gebied van lijfrenten: lijfrenten die verband houden met de oudedagsreserve, met de stakingswinst en ook de art. 19- en art. 44j-stamrechten van voor 1992. Deze oude stamrechten komen in de praktijk nog steeds voor, al nemen wij aan dat veel van deze stamrechten inmiddels wel uit bv's zijn verdwenen.

Een veel gestelde vraag is of een art. 19- of 44j-stamrecht in eigen beheer bij Nationale-Nederlanden Bank kan worden afgestort op een lijfrenterekening (Aanvullende PensioenOpbouw ([APO](#)) dan wel Aanvullende PensioenUitkering ([APU](#))). Het antwoord daarop luidt ontkennend. Nationale-Nederlanden Bank heeft géén bancaire product voor art. 19/44j-stamrechten. Een oudedagsverplichting in eigen beheer (ODV) of een lijfrente in eigen beheer van na 1992 kan wél op een lijfrenterekening bij Nationale-Nederlanden Bank worden gestort.

Voor de goede orde: een goudenhanddrukstamrecht in bijvoorbeeld een eigen bv kan wél worden afgestort bij Nationale-Nederlanden Bank, maar niet op een lijfrenterekening. Die afstorting is alléén mogelijk op een rekening Banksparen OntslagVergoeding (BOV). Datzelfde geldt uiteraard voor overdracht van een goudenhanddrukstamrecht door andere toegelaten uitvoerders (banken, verzekeraars, etc.).

Kamerbrief en antwoorden op Kamervragen over wetsvoorstel werkelijk rendement box 3

Ondanks kritische noten van de Raad van State en de Tweede Kamer ziet het kabinet het wetsvoorstel werkelijk rendement nog steeds als beste optie voor het toekomstige box 3 stelsel

[Kamerbrief over wetsvoorstel werkelijk rendement box 3 en advies RvS, 24 januari 2025 Kenmerk 2025-0000021906](#)

[Antwoorden op feitelijke vragen over de stand van zaken van het wetsvoorstel werkelijk rendement box 3 27 januari 2025, Kamerstuk 32140 nr. 216,](#)

Op 27 november 2024 heeft de Raad van State zich in een advies zeer kritisch uitgelaten over het voorstel Wet Werkelijk rendement in box 3 ([Advies Raad van State 27 november 2024, kenmerk W06.24.00138/III](#)). De Raad gaf in overweging het wetsvoorstel opnieuw te bezien en gaf daarbij een aantal alternatieven, zoals een forfaitaire heffing met tegenbewijsregeling, een volledige vermogenswinstbelasting en een brede vermogensbelasting. Uit de [Kamerbrief](#) blijkt dat het kabinet dit advies naast zich neerlegt omdat het de voorgestelde Wet werkelijke rendement box 3 als enige werkbare

mogelijkheid ziet. Dit voorstel is een hybride stelsel dat zowel vermogensaanwasbelasting (heffing over bijvoorbeeld rente, huur, dividend en de ongerealiseerde waardeinstijgingen van beleggingen) als vermogenswinstbelasting (heffing bij realisatie van waardeinstijgingen, zoals bij panden in box 3) omvat. Volgens het kabinet heeft elk van de door de Raad van State voorgelegde alternatieven dusdanige nadelen in zich dat het voorgestelde stelsel op basis van werkelijk rendement alles afwegende de beste optie blijft. Invoering van dit stelsel per 1 januari 2028 moet daarbij haalbaar zijn. Het kabinet benadrukt het belang van een budget neutrale inrichting en de juridische houdbaarheid van het nieuwe stelsel. De [Kamervragen](#) die in januari zijn gesteld aan de staatssecretaris richtten zich in het bijzonder op deze budgettaire aspecten en op de praktische en juridische uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel. Bij de [beantwoording](#) van deze vragen legt de staatssecretaris budgettaire verantwoording af en herhaalt de standpunten die zijn genoemd in de eerder gepubliceerde kamerbrief. De algehele conclusie die getrokken kan worden is dat een voorgestelde mix tussen vermogenswinstbelasting en vermogensaanwasbelasting het meeste recht doet aan de arresten van de Hoge Raad. De weg er naartoe, ook met het oog op de uitvoering van het rechtsherstel en de tegenbewijsregeling, vraagt aanzienlijke budgettaire en personele capaciteit van de Belastingdienst. De uiteindelijke overgang naar een nieuw stelsel zal een grote mate van complexiteit met zich mee brengen voor zowel belastingplichtigen als voor de Belastingdienst.

Belang voor de praktijk

De weg naar het nieuwe box 3 stelsel is allerm minst geplaveid. Tot 1 januari 2028 blijft het huidige stelsel van forfaitaire rendementsheffing met tegenbewijs van kracht. Het lijkt erop dat het kabinet de budgettaire wonden die de overgang met zich meebrengt deels wenst af te dekken door in de tussenliggende periode over te gaan tot verhoging van het forfaitaire rendementspercentage voor overige bezittingen met 1,78% per 2026 met gelijktijdige verlaging van het heffingvrije vermogen. De gedachte hierachter is dat de budgettaire dekking op die manier zoveel mogelijk wordt gevonden bij de groep beleggers die het meeste voordeel ervaart door een jaar uitstel van de nieuwe wetgeving. Belastingplichtigen die een lager werkelijk rendement halen dan het forfaitair berekende rendement kunnen gebruik maken van de tegenbewijsregeling.

Het valt te bezien de Belastingdienst hier ook werkelijk iets mee gaat opschieten. Het verhogen van het forfaitair rendement zal ongetwijfeld tot meer bezwaren en toewijzingen in de tegenbewijsregeling leiden, om maar te zwijgen over de extra fte's die hier mee gemoeid gaan. Gaat de Belastingdienst de dekking dan opnieuw in verhoging van het forfaitair rendement zoeken? Het is de vraag hoe lang men deze cascade van verhogingen zal kunnen blijven volhouden tot het beoogde budgetneutrale effect eindelijk bereikt gaat worden.

Standpunten kennisgroepen Belastingdienst

In deze rubriek maken wij melding van een aantal standpunten dat de Belastingdienst recent heeft gepubliceerd. Onze focus ligt daarbij vooral op de onderwerpen eigen woning, bank- en verzekeringsproducten en pensioen.

Overzicht

datum	kennisgroep	omschrijving	link	trefwoord(en)
31-1-2025	Onroerende zaken	Belang in de waardeverandering van een woning bij een erfpachtafhankelijk recht van opstal	KG:051:2025:2	Eigen woning Recht van opstal Erfpacht

Overzicht aangepast tot en met 26 februari 2025

De Kennisgroep verzekeringsproducten en assurantiebelaasting heeft een aantal standpunten geactualiseerd. Verder zijn enkele niet-inhoudelijke wijzigingen in standpunten aangebracht. De belangrijkste wijzigingen betreffen:

- [KG:070:2022:4](#) Overgaan van het recht op de resterende termijnen van een lijfrenterekening door middel van een legaat naar een goed doel. Standpunt is vervallen omdat de goedkeuring met ingang van 1 januari 2025 is opgenomen in [art. 3.126a lid 6 Wet IB 2001](#).
- [KG:070:2024:3](#) Vragen en antwoorden over de jaarruimteberekening en de opbouw van pensioenaanspraken: de formule in [art. 10a.25 lid 2 Wet IB 2001](#) is aangepast naar aanleiding van de wetswijziging per 1 januari 2025.

Het Centraal Aanspreekpunt Pensioenen (CAP) van de Belastingdienst heeft op 17 februari 2025 een bijgewerkt [overzicht](#) van u-rendementen en markttrenten gepubliceerd.

Fiscale mogelijkheden invoeren nieuwe premieregeling met progressieve premiestaffel na 1 juli 2023

Het Centraal Aanspreekpunt Pensioenen (CAP) heeft een V&A gepubliceerd over de fiscale voorwaarden voor het invoeren van een nieuwe premieregeling met een met de leeftijd oplopend premiepercentage onder het Wtp-regime.

[V&A 25-002 Fiscale mogelijkheden invoeren nieuwe premieregeling met progressieve premiestaffel na 1 juli 2023](#)

Na de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) is de hoofdregel dat pensioenopbouw plaatsvindt in een premieregeling op basis van een vaste, leeftijdsonafhankelijke premie. Deze premie is in [art. 18a lid 1 LB](#) gemaximeerd op een percentage 30%. Onder voorwaarden mag voor een pensioenregeling die onder de eerbiedigende werking valt een progressieve staffel worden gebruikt die binnen de grenzen valt van [art. 38r LB](#). Deze eerbiedigende werking geldt echter alleen voor op 30 juni 2023 bestaande pensioenregelingen die aan de in art. 38r Wet LB gestelde voorwaarden voldoen.

De vraag is gesteld of het voor een Wtp-regeling, waarop de eerbiedigende werking niet van toepassing is, desondanks toch mogelijk is om tot de gemaximeerde premie van 30% een nieuwe premieregeling in te voeren met een leeftijdsafhankelijke, progressieve staffel.

Het CAP antwoordt hierop dat het ook na het invoeren van de Wtp mogelijk is om een nieuwe premieregeling in te voeren met een leeftijdsafhankelijke progressieve premiestaffel. Daarbij mag het hoogste premiepercentage echter niet hoger zijn dan het percentage genoemd in art. 18a lid 1 LB.

Belang voor de praktijk

Het venijn zit hem bij dit vraag en antwoord in de staart. Alhoewel het de deur naar leeftijdsafhankelijke staffels binnen een Wtp regeling tot op zekere hoogte lijkt open te zetten, wordt in de 'Let op!' tekst opgemerkt dat voor de toepassing van de Pensioenwet (PW) het na het invoeren van de Wtp alleen nog mogelijk is om een nieuwe premieregeling overeen te komen met een leeftijdsafhankelijke progressieve premiestaffel indien sprake is van een vrijwillige pensioenregeling (zie [art. 17 lid 4 PW](#) of [art. 23 lid 3 Wvb](#)).

Begin- en einddatum eigenwoningforfait

De Kennisgroep Onroerende Zaken van de Belastingdienst heeft vragen beantwoord over de begin- en einddatum van de voordelen uit eigen woning in geval van verhuizing en al dan niet inschrijven in de basisregistratie personen (BRP).

[Standpunt van de Kennisgroep Onroerende Zaken 22 januari 2025, KG:051:2025:1](#)

Als een woning niet het hele kalenderjaar een eigen woning is moeten de voordelen uit eigen woning tijdsevenredig in aanmerking worden genomen. [Art. 3.112 lid 6 Wet IB 2001](#) bepaalt dat de datum van inschrijving in de BRP bepalend is voor de begin- en einddatum van de voordelen uit eigen woning. De kennisgroep geeft uitgebreid antwoord op een tweetal vragen. De eerste vraag heeft betrekking op de situatie dat de inschrijving in de BRP op het adres van een nieuwe woning niet in het jaar van verhuizen plaatsvindt. De einddatum van het voordeel uit eigen woning voor de oude woning en de begindatum van het voordeel uit eigen woning voor de nieuwe woning is volgens de Kennisgroep in dat geval de daadwerkelijke verhuisdatum.

De tweede vraag ziet op de situatie dat de inschrijving op het adres van de nieuwe woning weliswaar plaatsvindt in het jaar van verhuizen maar de feitelijke verhuizing pas op een (veel) later of eerder tijdstip. In dergelijke gevallen is het moment van inschrijving in de BRP op het adres van een nieuwe woning maatstaf voor de bepaling van de begin- en einddatum van de voordelen uit eigen woning.

Belang voor de praktijk

Tot 2010 was het moment van feitelijke verhuizing naar of uit de eigen woning bepalend voor begin of einde van de periode waarover het eigenwoningforfait in aanmerking wordt genomen. Om het voorinvullen van de aangifte inkomstenbelasting door de Belastingdienst (VIA) te vergemakkelijken is in [art. 3.112 lid 6 Wet IB 2001](#) bepaald dat het moment van inschrijving in de BRP op het adres van een nieuwe woning maatstaf is voor de bepaling van de begin- en einddatum van de voordelen uit eigen woning. [Art. 3.112 lid 6 Wet IB 2001](#) geeft aan dat in twee situaties van de hoofdregel kan worden afgeweken:

- *Inschrijving in de BRP is niet mogelijk: Denk hierbij aan de situatie dat de gemeente inschrijving op het betreffende adres niet accepteert, bijvoorbeeld omdat het een woning op een recreatiepark of een in het buitenland gelegen woning betreft,*
- [Art. 3.111 lid 8 Wet IB 2001](#) vindt toepassing: Dit wetsartikel ziet op de situatie waarbij een belastingplichtige en zijn partner twee hoofdverblijven hebben.

In de parlementaire behandeling bij de invoering van art. 3.112 lid 6 Wet IB 2001 (MvT Fiscale Vereenvoudigingswet 2010, [Kamerstukken II 2009/10, 32 130, nr. 3](#).) valt te lezen dat in vorenstaande situaties de 'oude' regeling van het in aanmerking nemen van de feitelijke verhuisdatum blijft gelden.

Het lijkt erop dat de Belastingdienst bij het beantwoorden van vraag 1 buiten het wettelijk kader van [art. 3.112 lid 6 Wet IB 2001](#) treedt.

Jurisprudentie

Nederland mag heffen over pensioenuitkering Belgisch ingezetene die boven grens van € 25.000 grens komt

Volgens de bepalingen van het verdrag met België, is de heffing over de pensioenuitkeringen in belanghebbendes geval toegewezen aan Nederland.

[Hof Den Bosch 18 juni 2024, ECLI:NL:GHSHE:2024:2944](#)

Een man woont sinds 2004 in België en ontvangt twee pensioenuitkeringen uit Nederland. De inspecteur heeft de voor beide pensioenen vrijstellingsverklaringen afgegeven zodat de uitvoerder geen loonheffing hoeft in te houden. Deze vrijstellingsverklaringen trekt hij in 2017 in voor één van de pensioenuitkeringen (pensioenuitkering 1.) na informatie van de Belgische fiscale autoriteiten over bepaalde ontwikkelingen in het Belgisch belastingrecht. Naar aanleiding van deze ontwikkelingen worden bepaalde pensioenuitkeringen niet langer meer progressief belast in België. Hierdoor zou het heffingsrecht over deze pensioenuitkeringen mede aan Nederland kunnen toekomen. Naar aanleiding hiervan legt de inspecteur navorderingsaanslagen over de jaren 2014-2017 op waarbij hij de pensioenuitkering 1. in de heffing betreft.

De man voert voor de rechtbank ([Rechtbank Zeeland-West-Brabant 21 december 2022, ECLI:NL:RBZWB:2022:7874](#)) diverse argumenten aan waarom hij vindt dat de pensioenuitkering volgens het verdrag met België niet belast is in Nederland maar wordt in het ongelijk gesteld. In hoger beroep voert hij een uitspraak van het Hof Den Bosch van 1 februari 2023 ([Hof Den Bosch 1 februari 2023, ECLI:NL:GHSHE:2023:466](#)) aan. In dat geval was sprake van een Belgisch ingezetene die zowel pensioen als lijfrente-uitkeringen uit Nederland ontving. Daarbij oordeelde het hof dat bij het bepalen van de € 25.000 grens, de inkomsten die in België tegen het progressieve tarief worden belast, niet meetellen. Omdat het bedrag dat niet progressief werd belast onder de € 25.000 bleef, werd de heffing aan België toegewezen.

Volgens het hof is in deze zaak echter geen sprake van een vergelijkbaar geval. Pensioenuitkering 1, die in België onvoldoende (niet progressief) is belast, komt in alle jaren al boven een bedrag van € 25.000 uit. De heffing is in dat geval op grond van het belastingverdrag met België ([art. 18 Verdrag NL-B](#)) toegewezen aan Nederland. Ook het argument van de man dat hij vertrouwen mocht ontlenen aan het feit dat de Belastingdienst in voorgaande jaren aanslagen heeft opgelegd conform de ingediende aangiften slaagt niet. Het enkel volgen van de aangifte gedurende een aantal jaren, zonder dat een feit uit die aangifte uitdrukkelijk en gemotiveerd is voorgelegd aan de inspecteur, wekt geen vertrouwen.

Belang voor de praktijk

Volgens [art. 18 Belastingverdrag NL-B](#) heeft Nederland in bepaalde gevallen het heffingsrecht over pensioenuitkeringen. Hiervoor moet cumulatief aan drie voorwaarden zijn voldaan:

- De opbouw van het pensioen in Nederland heeft met fiscale facilitering plaatsgevonden;
- Het totale brutobedrag van de pensioenuitkeringen bedraagt meer dan € 25.000 per jaar; en
- De pensioenuitkeringen zijn in België niet tegen het algemeen van toepassing zijnde progressieve belastingtarief belast, of het brutobedrag van dit inkomstenbestanddeel is voor minder dan 90 procent in de belastingheffing betrokken in België.

Voor de pensioenuitkering die boven de € 25.000 kwam werd in dit geval aan alle drie de voorwaarden voldaan. Deze pensioenuitkering werd in België belast als lijfrente-uitkering. Het belastbaar bedrag van over het deel van het pensioen dat als lijfrente wordt aangemerkt, wordt gesteld op 3% van het pensioenkapitaal. Hier wordt vervolgens personenbelasting over geheven. Omdat de pensioenuitkeringen op afwijkende manier in de belastingheffing in België werden betrokken, en is voldaan aan de andere voorwaarden van art. 18 van het verdrag, komt de heffing toe aan Nederland.

Benedenetape geen onderdeel of aanhorigheid eigen woning

Rechtbank Noord-Holland oordeelt dat etages in een herenhuis kwalificeren als afzonderlijke appartementen met een zelfstandige woonfunctie. Ondanks gebruik door dezelfde belastingplichtige kwalificeert de benedenwoning niet als onderdeel of aanhorigheid van de eigen woning, in dit geval het appartement op de tweede etage.

[Rechtbank Noord-Holland 23 april 2024, ECLI:NLRBNHO:2024:8902](#)

Een man en zijn partner bezitten sinds 1989 een herenhuis. Het herenhuis bestaat uit drie afzonderlijke onderdelen met elk een eigen adres en WOZ-waarde. De benedenverdieping was verhuurd maar is na overlijden van de huurder ingrijpend verbouwd. De eerste verdieping is verhuurd aan de dochter van het echtpaar. Zelf wonen zij op de tweede verdieping. Bij de aangifte inkomstenbelasting merkt de man de benedenverdieping aan als onderdeel van hun eigen woning. De inspecteur wijkt af van de aangifte en rekent de waarde van de benedenverdieping tot de grondslag van box 3.

Rechtbank Noord-Holland oordeelt dat de benedenverdieping geen onderdeel of aanhorigheid van de eigen woning van de man vormt omdat de benedenverdieping een afzonderlijk te gebruiken woning is. Het argument dat de man de benedenverdieping sinds het overlijden van de huurder in eigen gebruik heeft genomen, is volgens de rechter niet steekhoudend. Het feit dat de benedenverdieping als zelfstandige eenheid kan worden gebruikt is doorslaggevend. Het gelijk is aan de inspecteur.

Belang voor de praktijk

[Art. 3.111 lid 1 Wet IB 2001](#) bepaalt dat als eigen woning mede wordt beschouwd de 'daartoe behorende aanhorigheden'. De Hoge Raad heeft al in 2013 (ECLI:NL:HR:1993:ZC5412, niet gepubliceerd op [rechtspraak.nl](#)) aangegeven dat er sprake is van een aanhorigheid als een gebouw:

1. hoort bij de woning; en
2. in gebruik is bij de woning; en
3. dienstbaar is aan de woning.

Daarbij zijn de omstandigheden van het geval bepalend voor het oordeel of een gebouw en/of terrein als aanhorigheid kan worden aangemerkt. Nabijheid, functie, het feitelijk gebruik en inrichting spelen hierbij een rol. Uit wet en jurisprudentie blijkt dat voor het begrip aanhorigheid een feitelijk gebruik niet wordt vereist; het gebruikt kunnen worden is voldoende. De aanhorigheid mag echter niet ter beschikking gesteld zijn of zijn geweest aan een ander, omdat dan geen sprake is van dienstbaar zijn aan de woning.

Ook voor de vraag welk overdrachtsbelastingtarief van toepassing is, is bepalend of een gebouw of terrein is aan te merken als aanhorig. Het lage tarief van 2% of de startersvrijstelling van 0% geldt niet alleen voor de eigen woning zelf, maar ook voor een aanhorigheid die op hetzelfde moment als de eigen woning wordt verkregen.

Overzicht recente jurisprudentie

Onderstaand geven wij een opsomming van recente interessante uitspraken die wij kort weergeven maar niet uitgebreid behandelen.

Perceel grond kwalificeert niet als woning in aanbouw

[Hof Den Bosch 11 september 2024, ECLI:NL:GHSHE:2024:2870](#)

Hof Den Bosch oordeelt dat er geen sprake van 'woning in aanbouw' in de zin van [art. 3.111 lid 3, Wet IB 2001](#). Er zijn niet voldoende concrete stappen zijn gezet waardoor niet valt aan te nemen dat de bouwkundige werkzaamheden binnen afzienbare tijd zouden beginnen.

Pensioen- en lijfrenteaanspraken fiscaal genoten als gevolg van flinke daling privévermogen

[Hof Den Bosch 11 september 2024, ECLI:NL:GHSHE:2024:2863](#)

De rechter constateert dat in eigen beheer gehouden lijfrente- en pensioenaanspraken feitelijk voorwerp van zekerheid zijn geworden. Daarmee zijn de aanspraken in fiscale zin genoten.

Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten

De Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten wordt verzorgd door Nationale-Nederlanden Bank en Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij.

Redactie

Gerda Lagarde – Margret Buitendijk – Ferd Beukers – Frits Turenhout – Ruben Stam

Wilt u opgenomen worden op de verzendlijst of wenst u de nieuwsbrief niet meer te ontvangen? Stuur dan een e-mail naar fja@nn.nl.

Voor eventuele onjuistheden aanvaarden wij geen aansprakelijkheid.

© 2025 Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten - Nationale-Nederlanden